

MODUŁ V

Nazwa: *Jak efektywnie i szybko czytać?*

Cel ogólny:

Zapoznanie z najważniejszymi elementami techniki szybkiego czytania oraz kształtowanie umiejętności umożliwiających szybkie czytanie.

Sesja (8 godzin)

1. Wprowadzenie

Wykształcony człowiek większość informacji zdobywa poprzez czytanie. I aczkolwiek świat się zmienia, ten fakt akurat pozostaje niezmienny- **czytania nic nie zastąpi**. Prawda ta dotarła do wielu ludzi na całym świecie, gdzie funkcjonują tysiące szkół szybkiego czytania.

W Polsce działa Akademia Szybkiego Czytania, której jestem licencjonowanym trenerem, z tego względu pragnę podzielić się swoją wiedzą i doświadczeniem, abyśmy razem mogli zrobić wielki krok w stronę współczesności.

„Na arenie umysłowej pierwszy krok jest często najtrudniejszy. Kolejne okazują się coraz prostsze. Każdy postęp jest znaczniejszy od poprzedniego. Im więcej się uczysz, tym łatwiej jest ci nauczyć się jeszcze więcej”, (Tony Buzan, Podręcznik szybkiego czytania, „Ravi” 1999)

2. Ćwiczenie 1 (20 minut)

Zapoznanie grupy oraz przeprowadzenie quizu na temat szybkiego czytania.

Uczestnicy wypełniają kwestionariusz (Karta pracy nr 1).

Po rozwiązaniu quizu uczestnicy wypowiadają się na temat swoich wyborów.

3. Mini-wykład (30 minut)

Prowadzący udziela niezbędnych wyjaśnień, dokonując tym samym wprowadzenia w tematykę zajęć.

4. Ćwiczenie 2 (20 minut)

Pomiar prędkości wyjściowej.

Uczestnicy czytają tekst i mierzą czas czytania, a następnie rozwiązują test na rozumienie bez ponownego zaglądania do tekstu (Karta pracy 2).

Prowadzący omawia wzory na obliczenie prędkości i efektywności czytania.

$$SNM = LS/t \times 60$$

SNM- słowa na minutę

LS- liczba słów w tekście

t- czas czytania w sekundach

$$EC = SNM \times P/lp$$

EC- efektywność czytania

P- prawidłowe odpowiedzi

lp- liczba pytań w tekście

5. Mini- wykład (20 minut)
 Rola motywacji wewnętrznej i zewnętrznej w procesie rozumienia i zapamiętywania czytanego tekstu. Omówienie czynników i aspektów rozumienia.
 Prezentacja „wzoru” na Indywidualny Potencjał Jednostki (IPJ)

$$IPJ = (CW + CN) \times N$$
 CW- cechy wrodzone
 CN- cechy nabyte
 N- nastawienie

6. Ćwiczenie 3 (5 minut)
 Uzupełnianie karty z niedokończonymi zdaniami. (Karta pracy 3)
 „Moja wyjściowa prędkość czytania wynosi ... SNM”
 „Mój cel, to czytać z prędkością ... SNM”
 „Szybkie czytanie daje mi ... „

7. Ćwiczenie 4 (10 minut)
 Uczestnicy sprawdzają, w jakiej odległości od książki lepiej widzą tekst (przybliżanie i oddalanie książki od wzroku).
 W parach uczestnicy stają naprzeciw siebie i jedna z osób porusza dłońmi oddalając ramiona przed oczyma drugiej osoby, która patrzy tylko przed siebie.
 Wyciąganie wniosku, iż naturalne pole widzenia jest bardzo szerokie, a pole widzenia w trakcie czytania znacznie mniejsze.

8. Ćwiczenie 5 (20 minut)
 Pomiar pola widzenia- praca w parach.
 Uczestnik koncentruje wzrok na wybranym w tekście słowie. Kontroluje pracę oczu i stara się patrzeć jak najszerszej i czyta widziane wyrazy wokół wyrazu centralnego. Partner, patrząc na oczy czytającego, wskazuje kiedy jego oczy oderwały się od linii i wykonały ruchy na bok. Ćwiczący przelicza, ile znaków w poziomie udało mu się zobaczyć.
 Następuje zmiana ról, a później obliczanie pola widzenia (PW) wg wzoru (Karta pracy 4):

$$PW = (Llp + Llnp) : 2 + 2 \times 10\% (Llp + Llnp) : 2$$
 Llp- największa liczba przeczytanych liter w piramidzie z wyrazami o parzystej liczbie liter
 Llnp- największa liczba przeczytanych liter w piramidzie z wyrazami o nieparzystej liczbie liter
 Wykonanie papierowej ramki, w której mieści się obliczona liczba znaków do wykorzystania podczas czytania szpalt w gazetach.

9. Ćwiczenie 6 (20 minut)
 Czytanie gazet z ramką.

10. Ćwiczenie 7 (10 minut)
 Uzasadnienie użycia wskaźnika podczas czytania- praca w parach.
 Uczestnik wodzi gałkami ocznymi po wyobrażonym obwodzie koła, drugi obserwuje te „linię” i rysuje ją na kartce.
 Następuje zamiana ról.

Uczestnik wodzi gałkami ocznymi po obwodzie koła wskazywanego przez partnera za pomocą ołówka. Obserwator rysuje zatoczoną „linię” na kartce.

Zmiana ról.

Wyciąganie wniosku, iż z pomocą wskaźnika łatwiej prowadzić wzrok.

11. Ćwiczenie 8 (10 minut)

Czytanie tekstu ze wskaźnikiem. Prowadzenie ołówka od wersu do wersu.

12. Mini- wykład (20 minut)

Lateralizacja. Wspomaganie współpracy półkul mózgowych.

Sposoby ograniczenia wokalizacji i subwokalizacji w trakcie czytania poprzez zwiększenie koncentracji na wyrazach jako obrazach.

13. Ćwiczenie 9 (15 minut)

Rozgrzewka przed czytaniem - szybkie wertowanie książki z zauważeniem na każdej stronie jednego wyrazu.

Czytanie tekstu z wewnętrznym „pośpiechem” w celu ograniczenia fonetyzacji.

14. Mini-wykład (15 minut)

Poszerzanie pola widzenia jako element usprawniania systemu oko- mózg.

15. Ćwiczenie 10 (20 minut)

Uczestnicy czytają tekst starając się grupować wyrazy w wersach przy użyciu wskaźnika.

16. Mini- wykład (15 minut)

Higiena wzroku i czytania.

17. Ćwiczenie 11 (15 minut)

Relaksacja oczu.

Uczestnik zakrywa dłońmi oczodoły, oddycha spokojnie i wyobraża sobie przyjemne obrazy w bieli lub w czerni.

Wzmacnianie mięśni oczu.

Uczestnik znajduje w sali punkt, na który patrzy wykonując podane przez prowadzącego ruchy głową i całym ciałem.

Uczestnik wodzi wzrokiem po obwodzie prezentowanych przez prowadzącego figur geometrycznych.

18. Ćwiczenie 12 (15 minut)

Przestawialność uwagi- praca w parach.

Uczestnik pisze dwie dowolne liczby jednocyfrowe - jedną pod drugą, dodaje je, a wynik zapisuje u góry. Wykonuje tę czynność do momentu, gdy partner nie powie „stop”. Uczestnik dodaje nadal, ale wynik musi zapisać na dole, itd.

Następuje zmiana ról.

19. Mini- wykład (15 minut)

Antycypacja tekstu jako warunek lepszego rozumienia i przyspieszenia czytania. Znaczenie „wewnętrznego” pośpiechu w trakcie czytania.

20. Ćwiczenie 13 (15 minut)

Czytanie tekstów z „brakami” (brak wyrazów, źle wydrukowanych, z nadmiarem wyrazów nieistotnych). Rozwiązanie testu na rozumienie.

Wyciąganie wniosku, że mózg potrafi odczytać, to czego oczy nie widzą lub zignorować to co nie wiąże się z tekstem.

21. Ćwiczenie 14 (20 minut)

Zwiększenie pamięci krótkotrwałej- praca w parach.

Uczestnik zasłania kartką przedmioty na stole. Odslania je na czas krótszy niż pół sekundy.

Ćwiczący rysuje co zauważył. Po sprawdzeniu poprawności wykonania, następuje zamiana ról.

Uczestnik zasłania kartką liczby. Odslania je na czas krótszy niż pół sekundy. Zapisuje liczby, a partner mierzy czas. Po sprawdzeniu poprawności wykonania, następuje zamiana ról.

22. Ćwiczenie 15 (30 minut)

Końcowy pomiar szybkości czytania i wskaźnika rozumienia tekstu. (Karta pracy nr 5)

Podsumowanie zajęć. Dyskusja.

MATERIAŁY POMOCNICZE:

1. ołówki (jeden dla każdego uczestnika)
2. białe kartki- A 4 (po 10 dla każdego uczestnika)
3. nożyczki (para na dwie osoby)
4. czasopisma
5. książka

UWAGA!

Każdy uczestnik musi przynieść na zajęcia dowolnie wybraną książkę oraz kilka egzemplarzy czasopism.

MODUŁ V

Karta pracy nr 1

Numer	Pytanie	Tak	Nie
1	Czytanie z prędkością ponad 1000 słów na minutę jest możliwe.		
2	W celu lepszego zrozumienia tekstu należy czytać wolniej i uważniej.		
3	Czytanie słowo po słowie pozwala lepiej zrozumieć czytany tekst.		
4	Nawyk powtarzania w myślach czytanego tekstu (subwokalizacja) spowalnia tempo czytania i dlatego powinien być likwidowany.		
5	Powinieneś starać się zrozumieć 100 procent czytanego tekstu.		
6	Powinieneś dążyć do tego, by pamiętać 100 procent czytanego tekstu.		
7	Twoje oczy powinny poruszać się jednostajnie ciągłym i płynnym ruchem wzdłuż linii czytanego tekstu.		
8	Jeżeli wydaje ci się, że w trakcie czytania pominąłeś jakiś fragment tekstu, powinieneś, zanim będziesz kontynuował lekturę, powrócić do niego.		
9	Wskazywanie palcem czytanego tekstu jest przyzwyczajeniem, które może spowalniać tempo czytania i dlatego powinieneś z niego zrezygnować.		
10	Jeżeli w trakcie czytania natkniesz się na problemy związane ze zrozumieniem tekstu, powinieneś, zanim przejdziesz do następnego fragmentu, rozwiązać je, by upewnić się, że wszystko dobrze rozumiałeś.		
11	Dobra i wartościowa książka powinna być czytana strona po stronie; nie czytaj strony ostatniej, jeśli nie przeczytałeś początku.		
12	Opuszczanie niektórych wyrazów czy nawet przeskakiwanie między wyrazami jest przyzwyczajeniem wynikającym z lenistwa i dlatego należy się go pozbyć.		
13	Jeżeli w czasie czytania dochodzisz do ważnych punktów, powinieneś zacząć je wynotowywać.		
14	Siła twojej motywacji nie ma wpływu na koncentrację ani na tempo czytania.		
15	Twoje notatki zrobione w czasie czytania powinny być schludne i uporządkowane, zwłaszcza jeśli dotyczą istotnych informacji.		
16	Jeśli znajdziesz w tekście wyraz lub zdanie, których nie rozumiesz, powinieneś mieć pod ręką słownik, aby w każdej chwili móc sprawdzić ich znaczenie.		
17	Jednym z głównych niebezpieczeństw szybkiego czytania jest zmniejszone zrozumienie.		
18	Według ogólnie panujących przekonań, czytamy z prędkością, której nie możemy zmienić.		
19	W czasie czytania powieści, wolne czytanie jest szczególnie istotne dla zrozumienia treści.		
20	Tak naprawdę, będziesz w stanie zrozumieć tylko to, na czym twoje oczy się skoncentrują.		

Odpowiedzi:

Pytanie, na które należało odpowiedzieć twierdząco, było pytanie numer jeden – **Czytanie z prędkością ponad 1000 słów na minutę jest możliwe.**

Na wszystkie pozostałe pytania należało odpowiedzieć **Nie**. Odzwierciedlają one bowiem powszechnie błędne pojęcia o procesie czytania. Jeżeli je potwierdzasz, to znaczy, że wierzysz w to, co nie jest prawdziwe. Znaczą to również, że twoje złe nawyki, pojawiające się w czasie czytania, będą się pogłębiały, twoja prędkość czytania będzie się stale zmniejszała, a zakres zrozumienia i zapamiętywania będzie coraz mniej wystarczający.(1)

(1.Robert Buszta, Jerzy Koziński, Szybkie czytanie, Instytut Metod Edukacji Impuls, Warszawa.)

Karta pracy 2

Przeczytaj tekst jeden raz. Staraj się to zrobić najszybciej jak potrafisz.

Zmierz i zapisz czas czytania.

Następnie postaraj się odpowiedzieć na pytania dotyczące tekstu.

Podczas udzielania odpowiedzi korzystaj tylko z własnej pamięci.

Z kolei sprawdź prawidłowość własnych odpowiedzi, a wynik zapisz.

Spotkanie z kobra

Nie wiem, jak znalazłem się na pryczy. Żeby opanować senność, zapaliłem papierosa. Nie smakował mi. Chciałem go zgasić i kiedy odruchowo spojrzałem na moja rękę kierująca się w stronę podłogi, zobaczyłem, że chciałem go zgasić na głowie leżącego pod pryczą węża.

Zamarłem. Zdrętwiałem do tego stopnia, że zamiast szybko cofnąć rękę z żarzącym się papierosem, trzymałem ja nadal nad głową węża. W końcu jednak zdałem sobie sprawę: byłem więźniem śmiercionośnego gada. Wiedziałem jedno: nie ma mowy, żeby się ruszyć. Rzuci się i ugryzie. Była to kobra egipska, szarozółta, leżała na glinianej podłodze zwinięta w regularny kłębek. Jej jad szybko przynosi śmierć, a w naszej sytuacji- bez żadnych leków, w miejscu, z którego do szpitala mógł być dzień drogi- byłaby to śmierć niechybna. Być może w tym momencie kobra znajdowała się w stanie jakiejś katalepsji (podobno typowy dla tych gadów stan bez czucia i letargu), bo nie ruszała się, leżała nieruchomo.

- Leo- szepnąłem głośno- Leo, wąż!

Milczeliśmy, nie wiedząc, jak postąpić, a nie było czasu, bo jeśli kobra przebudzi się z katalepsji, zaraz rzuci się do ataku. Ponieważ nie mieliśmy żadnej broni, żadnej maczety, nic, postanowiliśmy, że Leo zdejmie z wozu jeden kanister i będziemy nim próbowali zadusić kobrę. Był to pomysł ryzykowny, ale zaskoczeni tą nieoczekiwaną sytuacją, nie umieliśmy niczego innego wymyślić. Nasza beczynność dawała inicjatywę kobrze.

Mieliśmy ze sobą kanistry z angielskiego demobilu, duże, o mocnych, wystających kantach. Leo, który był potężnym mężczyzną, wziął jeden z nich i zaczął skradać się do chatki. Kobra nic, leżała nieruchomo. Leo, trzymając za uchwyty kanister, uniósł go w górę i czekał. Stojąc tak, obliczał, przymierzał, celował. Nagle, w sekundzie rzucił się całym ciężarem na węża. W tym momencie ja przygniotłem go swoim ciałem. Były to sekundy, w których ważyło się nasze życie- wiedzieliśmy o tym. Wnętrze chatki zmieniło się w piekło.

Nigdy nie przypuszczałem, że w jakimś stworzeniu może być tyle siły. Tyle strasznej, monstrialnej, kosmicznej siły. Sądziłem, że krawędź kanistra przetnie węża łatwo, ale gdzie tam. Szybko uświadomiłem sobie, że mamy pod spodem nie węża, ale rozedrganą, rozwibrowaną sprężynę, której ani złamać, ani skruszyć nie sposób. Kobra rzucała się i biła w podłogę z taką rozszalałą wściekłością i furją, że wewnątrz lepianki zrobiło się ciemno od kurzu. Biła ogonem z taką energią i siłą, że gliniana podłoga kruszyła się i rozpryskiwała, oślepiając nas tumanami pyłu. W pewnym momencie pomyślałem ze zgrozą, że nie damy rady, że gad wyśliznie się nam i obolały, rozjuszony, zacznie nas kąsać.

Wreszcie, ale trwało to długo, całą wieczność, uderzenia kobry zaczęły tracić impet, wigor, częstotliwość. Szczelina podłogi, przypominającej teraz porozbijane naczynie gliniane, sączyła się powoli wąska strużka krwi. Kobra słabła, słabły też drgania kanistra, którymi

dawała nam znać o swoim bólu i nienawiści, drgania trzymające nas w ciągłym przerażeniu i panice. Ale teraz, kiedy było już po wszystkim, a kurz w lepiance zaczął rzednąć i opadać i kiedy spojrzałem na tę wsiąkającą szybko stróżkę krwi, zamiast zadowolenia i radości poczułem w sobie pustkę, a nawet więcej- poczułem smutek, że to serce, które leżało na samym dnie piekła, w którym przedziwnym zbiegiem okoliczności byliśmy jeszcze przed chwilą wszyscy, że to serce przestało bić.

(na podstawie Ryszard Kapuściński „Heban”)

Zanotuj uzyskany czas:

Tekst liczył 527 słów.

Oblicz i zanotuj swoją szybkość czytania:

$$\text{SNM} = \text{LS}/t \times 60$$

SNM- słowa na minutę

LS- liczba słów w tekście

t- czas czytania w sekundach

$$\text{SNM} = \dots\dots\dots$$

Pytania do tekstu „Spotkanie z kobrą”

1. W jakich okolicznościach autor zauważył kobrę?
 - a. chciał zgasić papierosa
 - b. wszedł do chatki i ujrzał gada
 - c. chciał wyjść z chatki i natknął się na kobrę
 - d. chciał położyć się na pryczy
2. Jak wyglądała kobra?
 - a. był duża, długa i wyciągnięta
 - b. była żółta i krótka
 - c. była szarżółta, zwinięta w kłębek
 - d. była ciemna i spała
3. Za pomocą czego autor i Leo musieli zabić kobrę?
 - a. za pomocą maczety
 - b. za pomocą kanistra
 - c. rękoma
 - d. próbowali ją udusić linką
4. Jak broniła się kobra?
 - a. nie zdążyła się obronić
 - b. próbowała uciec
 - c. rzucała się, biła ogonem w podłogę i próbowała się wysliznąć
 - d. ranna chciała ugryźć Leo
5. Jak czuł się autor po zabiciu kobry?

- a. poczuł pustkę i smutek, że zwierzę nie żyje
- b. poczuł ulgę, że nic mu nie grozi
- c. zapalił papierosa, jak zwykle
- d. podziękował Leo za uratowanie mu życia

Poprawność:

(1.Robert Buszta, Jerzy Koziński, Szybkie czytanie, Instytut Metod Edukacji Impuls, Warszawa.)

$$EC = SNM \times P/lp$$

EC- efektywność czytania

P- prawidłowe odpowiedzi

lp- liczba pytań w tekście

EC=

Karta pracy nr 3

„Moja wyjściowa prędkość czytania wynosi SNM”

„Mój cel, to czytać z prędkością SNM”

„Szybkie czytanie daje mi ... „

.....
.....
.....

Karta pracy nr 4

$$PW = (Llp + Llnp) : 2 + 2 \times 10\% (Llp + Llnp) : 2$$

Llp- największa liczba przeczytanych liter w piramidzie z wyrazami o parzystej liczbie liter

Llnp- największa liczba przeczytanych liter w piramidzie z wyrazami o nieparzystej liczbie liter

.....
.....

Karta pracy nr 5

Przeczytaj tekst jeden raz. Staraj się to zrobić najszybciej jak potrafisz.

Zmierz i zapisz czas czytania.

Następnie postaraj się odpowiedzieć na pytania dotyczące tekstu.

Podczas udzielania odpowiedzi korzystaj tylko z własnej pamięci.

Z kolei sprawdź prawidłowość własnych odpowiedzi, a wynik zapisz.

WEAPON SYSTEM

Wkrótce po atomowym zniszczeniu Hiroshimy i Nagasaki uczeni amerykańscy założyli miesięcznik „BIULLETIN OF THE ATOMIC SCIENTIST” i na jego okładce umieścili podobiznę zegara, o wskazówkach oddalonych o dziesięć minut od dwunastej. Sześć lat później, po pierwszych udanych próbach bomby wodorowej, przesunęli wskazówkę o pięć minut dalej, a gdy ZSRR opanował Bronia termojądrową, duża wskazówka zbliżyła się do dwunastej godziny o trzy minuty. Jej następne poruszenie oznaczać miało kres cywilizacji, zgodnie z ogłoszoną zrazu przez Biuletyn doktryną ONE WORLD OR NONE. Świat miał, podług niej, albo ocaleć przez zjednoczenie, albo nieuchronnie zginać.

Zaden z uczonych, zwanych Ojcami Bomby, nie sądził, że mimo urastania arsenałów jądrowych po obu stronach oceanu i mimo umieszczenia coraz większych ładunków plutonu i trytu w coraz celniejszych raketach balistycznych- pokój, zakłócony konwencjonalnymi wojnami lokalnymi, przetrwa do końca stulecia. Broń atomowa skorygowała znaną definicję Clausewitza (wojna jest kontynuacją polityki innymi środkami) o tyle, że atak zastąpiła groźba ataku.

Aczkolwiek zagrożenie wojną atomową r o s ł o, kiedy równowaga sił pogarszała się i tym samym rzeczą racjonalnie leżącą w interesie antagonistów, zdawało się dokładne z a c h o w a n i e tej równowagi, najpewniejszej pod wielonarodowym nadzorem, nie doszło doń mimo ponawianych negocjacji.

Przyczyn po temu było wiele. Autorzy Weapon Systems ... dzielą te przyczyny na dwie grupy. W jednej widzą nacisk tradycyjnego myślenia w polityce międzynarodowej. Tradycja ta orzekła, że należy głosić pokój i sposobić się do wojny, a tym samym uszkadzać istniejącą równowagę aż do zdobycia przewagi. Drugą grupę przyczyn tworzyły czynniki od politycznego do niepolitycznego myślenia ludzkiego niezależnie, pod postacią rozwojowego trendu w głównych, użytkowanych militarnie technologiach.

Każda pojawiająca się możliwość technicznych udoskonaleń broni była realizowana podług rozumowania, że „jeśli my tego nie zrobimy, to tamci to zrobią”. Zarazem doktryna wojny nuklearnej przechodziła zmienne koleje. Przybierała raz postać ograniczonej wymiany ciosów jądrowych (aczkolwiek nikt nie wiedział, co właściwie ma być p e w n ą gwarancją ich ograniczenia), raz brała sobie za cel t o t a l n e zniszczenie przeciwnika i wtedy cała jego ludność zmieniała się niejako w „zakładników”, a raz znowu zakładała dekonstrukcję jego potencjału przemysłowo- militarnego w pierwszej kolejności.

Odwieczna reguła ewolucji broni militarnych, oparta na zasadzie „mieczy i tarczy”, była wciąż przestrzegana. „Tarczę” stanowiło coraz wydatniejsze u t w a r d z a n i e silosów kryjących rakiety balistyczne, a „mieczem”, który miał i tę tarczę

przebić, była rosnąca celność pocisków, potem zaś obdarzenie ich sprawnością samonaprowadzania się na cele dzięki samodzielności manewrowej. „Tarczą” był dla atomowych łodzi podwodnych ocean, a „mieczem” usprawnianie metody wykrywania tych łodzi w podmorskich głębinach.

Techniczny postęp obrony wprowadzał elektroniczne oczy zwiadu na okołoziemskie orbity, tworząc wysoki pułap globalnego, dalekiego rozpoznania, zdolnego dostrzec wystrzelone rakiety w momencie ich startu, i to znowu była „tarcza”, którą miał przebić nowy typ „miecza”, w postaci satelitów (zwanych Killers), już to oślepiających „oczy obrony” laserem, już to nawet niszczących same rakiety nuklearne błyskawicznym wyładowaniem laserowym olbrzymiej mocy w próżni nadatmosferycznej podczas ich lotu.

Lecz setki miliardów, inwestowanych w te coraz wyżej budowane piętra konfliktu, nie mogły dać ostatecznie pewnej i dlatego cennej przewagi strategicznej- i to dla dwu nader różnych, prawie niezależnych od siebie przyczyn. Po pierwsze, wszystkie te udoskonalenia i innowacje zamiast zwiększyć pewność strategiczną, czy to ataku, czy w obronie, zmniejszały ją. Zmniejszały tę pewność, dlatego że globalny system każdego supermocarstwa stawał się coraz bardziej skomplikowany, jako złożony z coraz większej ilości rozmaitych podzespołów na lądzie, w oceanie, w powietrzu i w przestrzeni kosmicznej (...)

Po drugie- a to była rzecz całkiem osobna- nowe, doskonalsze typy broni powstawały jako projekty tak szybko, że przemysł nie nadążył w ich militarnym wdrażaniu. Systemy dowodzenia, naprowadzenia na cel, kamuflażu, sterowania, utrzymywania i zrywania łączności razem z siłą rażenia broni zwanych konwencjonalnymi (ale właściwie była to nazwa myląca jako przestarzała) uległy anachronizacji, zanim jeszcze weszły na kolejne uzbrojenie wojsk.(1)

Czas

Liczba słów w tekście: 650

Cyt.: S. Lem, Biblioteka XXI wieku, Kraków, 1986

SNM= LS/t x 60

SNM- słowa na minutę

LS- liczba słów w tekście

t- czas czytania w sekundach

SNM=

Pytania do tekstu „Biblioteka XXI wieku”

1. Zegar umieszczony na okładce „Biulletin of the Atomic Scientis” pokazuje godzinę:

a. 11.30,

b. 11.40,

- c. 11.45,
- d. 11.50,
- e. 11.55.

2. Wspomniany zegar pokazał 11.57:

- a. po otrzymaniu przez Związek Radziecki bomby termojądrowej,
- b. po pierwszych udanych próbach z bombą wodorową,
- c. po otrzymaniu przez Związek Radziecki bomby wodorowej,
- d. po powstaniu Paktu Północnoatlantyckiego,
- e. po powstaniu Układu Warszawskiego.

3. Definicja wojny Clausewitza mówiła, iż:

- a. wojna jest kontynuacją polityki innymi środkami,
- b. wojna jest naturalną reakcją polityków na niepowodzenia,
- c. wojna jest najtańszym sposobem uzależnienia narodów,
- d. wojna jest immanentnym elementem rozwoju społeczności światowych,
- e. wojna jest rozrywka władców.

4. Zachowanie równowagi sił leżało w interesie antagonistów, bo:

- a. umożliwiała obniżenie kosztów wyścigu zbrojeń,
- b. zagrożenie wojną rosło, gdy równowaga sił się pogarszała,
- c. należała na nie społeczność międzynarodowa,
- d. było zgodne z ich doktrynami wojennymi,
- e. równowaga sił nie leżała w interesie antagonistów.

5. Tradycyjne myślenie w polityce międzynarodowej polegało na:

- a. uczestniczeniu w jak największej liczbie sojuszy,
- b. poszukiwaniu jednego mocnego partnera,
- c. otwartym deklarowaniu zamiarów militarnych i jednoczesnym zbrojeniu się,
- d. deklarowaniu pokoju i utrzymywaniu niskiego poziomu sił zbrojnych,
- e. deklarowaniu pokoju i przygotowywaniu się do wojny.

6. Każda pojawiająca się możliwość technicznych udoskonaleń broni była realizowana, gdyż:

- a. dążono do nakręcania w ten sposób koniunktury gospodarczej,
- b. był to sposób rozwoju nauki i techniki,
- c. obawiano się szpiegostwa militarnego i technicznego,
- d. ulegano presji opinii publicznej,
- e. twierdzono, że jeśli jedna strona tego nie zrobi, to druga zrobi na pewno.

7. rolę „tarczy” w doktrynie „miecza i tarczy” stanowił:

- a. coraz mocniejsze zabezpieczenie własnych wyrzutni rakiet,
- b. rozśrodkowanie własnych wyrzutni rakiet,
- c. umieszczanie wyrzutni rakiet w trudno dostępnym terenie,
- d. zwiększenie mocy obliczeniowej komputerów sterujących systemem obrony,
- e. budowa schronów przeciwojennych dla wszystkich obywateli,

8. „Mieczem” w doktrynie „miecza i tarczy” było:
- a. zwiększenie siły uderzeniowej broni jądrowej,
 - b. zwiększenie celności pocisków jądrowych,
 - c. zwiększenie liczby żołnierzy w armii,
 - d. wprowadzanie nowych, specjalnie wyszkolonych rodzajów wojsk,
 - e. połączenie sił kilku armii.
9. Wszystkie innowacje zmniejszyły pewność strategiczną, gdyż:
- a. wydłużał się czas potrzebny do podjęcia decyzji,
 - b. rosło ryzyko decyzji pochopnych,
 - c. coraz więcej ludzi niekompetentnych trafiało do armii,
 - d. globalny system bezpieczeństwa stawał się coraz bardziej skomplikowany,
 - e. innowacje wymknęły się spod kontroli.
10. Innowacje nie dawały przewagi strategicznej, m.in. dlatego że:
- a. były niemal równocześnie wprowadzane w przeciwnych armiach,
 - b. były wprowadzane bez dostatecznego sprawdzenia,
 - c. powstawały tak szybko, że błyskawicznie ulegały anachronizacji,
 - d. nie powodowały zmiany doktryny wojskowej,
 - e. były wprowadzane z wielkim opóźnieniem.

Poprawność:

(1. Robert Buszta, Jerzy Koziński, Szybkie czytanie, Instytut Metod Edukacji Impuls, Warszawa.)

$$EC = \frac{SNM \times P}{lp}$$

EC- efektywność czytania

P- prawidłowe odpowiedzi

lp- liczba pytań w tekście

$$EC = \dots\dots\dots$$